

Regnvandsforum – Undersøgelse af skybrudskvalitet i fælles vandsystemer

Regnvandsforum - et samarbejde på tværs af kommunegrænser om klimatilpasning. Uddybet projektbeskrivelse til naturstyrelsen vedrørende ansøgning om støtte til ”Undersøgelse af kvalitet i skybrudsvand i fælles vandområder”

Baggrund/ kommissorium

Regnvandsforum er et samarbejde på beslutningstagerniveau på tværs af kommuner og forsyninger vedrørende koordinering og implementering af konkrete løsninger for klimatilpasning i de kommuner der deltager i samarbejdet.

Endvidere har Regnvandsforum til formål at medvirke til udvikling af hensigtsmæssige planer og strategier for klimatilpasning på tværs af kommuner og forsyninger i det storkøbenhavnske område, bredt set.

Regnvandsforum blev etableret på initiativ af blandt andre parterne i Lynettefælleskabet, på et fælles kommunalt Borgmestermøde den 14. oktober 2011, hvor 17 borgmester fra 16 kommuner besluttede at etablere det fælleskommunale samarbejde Regnvandsforum. Alle 16 kommuner og forsyninger der deltog på borgmestermødet, bakker op om – og deltager som partnere i Regnvandsforum.

Udgangspunktet for samarbejdet er gennem konkrete aktiviteter at fortage vidensdeling, erfaringsudveksling for gensidigt at udvikle og inspirere forummets parter ved initiering, koordination og gennemgang af nye og igangværende projekter på klimatilpasningsområdet. Visionen for Regnvandsforum er, at de kommunale interessenter samt spildevandselskaberne i fællesskab – på kort og på langt sigt – håndterer ekstrem regn og stigende vandstand optimalt i afløbssystemer, på overfladen og i undergrunden.

Visionen søges opnået gennem tæt og tillidsfuldt samarbejde, erfaringsudveksling og gensidigt inspiration af forummets parter herunder koordineret, kvalificeret gennemgang af igangværende projekter, samt at finansiere og iværksætte konkrete samarbejdsprojekter.

Partnere

For nuværende deltager 16 kommuner samt de forsyningsselskaber, der operer i de deltagende kommuners geografiske område. Det er hensigten at deltagerkredsen udvides løbende så at flest mulige kommuner og forsyningsselskaber med fælles vandopland i det Storkøbenhavnske område, deltager i Regnvandsforum, på lige fod med de nuværende partnere. Regnvandsforums forsyningsselskaber kommunale partnere er:

- København
- Frederiksberg
- Rødovre
- Gentofte
- Tårnby
- Hvidovre
- Ishøj
- Brøndby
- Gladsaxe
- Dragør
- Ballerup
- Vallensbæk
- Høje-Tastrup
- Albertslund
- Herlev
- Lyngby-Taarbæk
- Lynette fællesskabet
- Frederiksberg forsyning
- Københavns Energi
- Nordvand

Projekter og aktiviteter.

Regnvandsforums primære funktion er at initiere og koordinere samarbejde om klimatilpasning og håndtering af regnvand blandt kommuner og forsyningsselskaber i det Storkøbenhavnske område. En stor del af dette arbejde foregår gennem afholdelse af møder, arrangementer og workshops om relevante temaer. Herudover søges visionen opfyldt ved igangsættelse og finansiering af fælles tværkommunale projekter for klimatilpasning.

Det er hensigten med Regnvandsforum at der løbende udvikles og gennemføres individuelle og fælles projekter, med henblik på klimatilpasning og hensigtsmæssig håndtering af regnvand, i de deltagende kommuner og i det fælles vandopland.

På nuværende tidspunkt arbejder Regnvandsforum på at undersøge og arbejde videre med mulighederne for at gennemføre nedenstående fælles projekter, der for nuværende udgør det konkrete projektindhold i forummet. Denne ansøgning handler udelukkende om støtte til projektet ”Undersøgelse af kvalitet i skybrudsvand i fælles vandområder”. De øvrige projekter/aktiviteter er endnu ikke beskrevet i detaljer, men forventes at blive konkretiseret i løbet af 2012. Igangværende og nye kommende projekter og aktiviteter, vil kontinuert blive diskuteret, initieret og koordineret af partnerne i regnvandsforum. Koordination, drift og udvikling af Regnvandsforum Udvikling og

koordinering af fællesstrategi for håndtering af spildevand Kommunikation, planlægning og gennemførelse af møder og arrangementer Udvikling af Regnvandsforum, ved gennemførelse af nye projekter aktiviteter Udvikling af Regnvandsforum, gennem udvidelse af deltagerkreds Udvikling og koordinering af fælles strategi for spildevandshåndtering, klimatilpasningsplaner og skybrudsplaner Forbedret varslingsystem for kraftig regn Udvikle strategier og løsninger på havvandsproblematik Drøftelse af koordinering af beredskab Undersøgelse af kvalitet i skybrudsvand i fælles vandområder

Møder og arrangementer

For at sikre en høj grad af vidensdeling, fælles planlægning og erfaringsudveksling er det hensigten at afholde min 2 møder årligt hvor alle forummets parter deltager samt et antal faglige arrangementer med fokus på klimatilpasning i kommunerne. Nye møder og arrangementer, fastlægges afhængig af hvilke projekter og aktiviteter om de deltagende parter arbejde med individuelt og på tværs af kommuner og organisationer.

Det er i den forbindelse en prioriteret opgave, at planlægge og afholde møder og arrangementer med et højt fagligt niveau, med særlig relevans for Regnvandsforum samarbejdet. Der er løbende behov for at udvikle og initiere nye aktiviteter og samarbejdsflader mellem de deltagende parter. Denne opgave vil i det kommende år skulle prioriteres, så at der sikres konkret projekt – og aktivitets indhold der imødekommer de behov som opstår blandt samarbejdspartnerne i forbindelse med udviklingen af klimatilpasningsarbejdet rundt om i og imellem de deltagende parter.

Endvidere fungerer fælles projekter f.eks. undersøgelsen af vandkvalitet, som et godt afsæt for dialog og videndeling samt sikrer en fremadrettet og positiv sammenhængskraft i Regnvandsforum. Ligeledes søger vi at udbrede videndeling og samarbejde ved løbende at udvide deltagerkredsen så at relevante og interesserede kommuner og forsyningselskaber kan inddrages i Regnvandsforum samarbejdet.

Økonomi og finansiering.

Københavns kommuner varetager i en sekretariatsfunktion sammen med Frederiksberg Kommune, Nordvand og Københavns Energi koordinering af Regnvandsforums aktiviteter, møder, arrangementer m.v.. Herudover indgår parterne ligeværdigt i Regnvandsforum.

Møder og arrangementer finansieres af de deltagende kommuner i samarbejde med de respektive forsyningselskaber. Herudover bidrager parterne med medfinansiering i form af arbejdstid fra de deltagende medarbejdere. Endvidere forventes parterne at bidrage finansielt ved gennemførelse af konkrete individuelle og tværkommunale udredningsopgaver og fysiske projekter, der medvirker til opfyldelsen af Regnvandsforums samlede kommissorium og vision, som det er tilfældet med den undersøgelse der søges tilskud om fra naturstyrelsen. Den kommunale medfinansiering fremgår af budgettet.

Beregningen af udgifter til ”undersøgelser af vandkvalitet ved skybrud” som Regnvandsforum søger finansiell støtte fra Naturstyrelsen, er lavet i samarbejde med DHI. Det nuværende samlede budget for regnvandsforum 2012/2013 er indsat sidst i dette dokument.

Organisation:

Forsyningsselskaber og kommuner i Regnvandsforum har det til fælles at de har store udfordringer i forhold til at skabe robuste byer og klimatilpassede kommuner. Men der er også store geografiske forskelle, og det er ikke alle kommuner der støder op til hinanden. Derudover er der stor forskel på de løsninger og behov for klimatilpasning der er de enkelte kommuner. For at sikre at det brede samarbejde skaber synergi og ikke barriere, er det naturligt at ikke alle kommuner i samarbejdet deltager i alle projekter og aktiviteter i regi af regnvandsforum, ej heller vil alle kommuner have lige stort udbytte af den enkelte aktivitet eller projekt. For at imødekomme denne situation, organiseres projekter og aktiviteter i arbejdsgrupper, hvor de parter i samarbejdet der har størst nytte eller behov for aktiviteten eller projektet, også er dem der driver, finansiere og organisere de enkelte projekter og aktiviteter. Dette gælder f.eks. etablering af en arbejdsgruppe om Lyngbyvejen, en arbejdsgruppe om havvandsstigninger, m.fl.

Grundlæggende er tanken at der løbende etableres relevante arbejdsgrupper under Regnvandsforum med henblik på løsning af konkrete problemstillinger. Arbejds – og projektgrupperne, skal i videst muligt omfang inddrage de øvrige partnere i Regnvandsforum i forbindelse med formidling af konkrete resultater, videndeling og erfaringer, opnået ved gennemførelse af den konkrete aktivitet/projekt. Københavns kommune, Frederiksberg Kommune, Nordvand og Københavns Energi varetager sekretariatsarbejdet i tæt samarbejde med forummet øvrige parter.

Tidsplan

Regnvandsforum er etableret med henblik på udvikling af et permanent samarbejde om klimatilpasning og håndtering af regn - og spildevand, blandt de storkøbenhavnske kommuner og de forsyningsselskaber der opererer i området. Tanken er derfor at Regnvandsforum, bliver en fast del af samarbejdet mellem kommuner og forsyningsselskaber i mange år fremover. Der er fastlagt et foreløbigt budget for 2012 og 2013. Partnerne i samarbejdet vil i starten af 2013 fastlægge et nyt budget og en konkretiseret tidsplan for de efterfølgende år. Undersøgelsen der søges tilskud til forventes igangsat i 2012 og afsluttet i foråret 2013.

Kort beskrivelse af den aktivitet der søges om tilskud til

Et af de første større fælles projekter, som også udgør den største del af budgettet for 2012/2013, er gennemførelse af en analyse og undersøgelse af vandkvaliteten i forbindelse med skybrud. Det er en stor udfordring for det kommunale klimatilpasningsarbejde og som myndighed på vandområdet, at sikre at afledning af store mængder regnvand ikke medvirker til en negativ påvirkning og forurening af recipienter.

Problemstillingen er særlig aktuell i forbindelse med afledning af vand under skybrud, men også i forhold til afledning af vand ved mindre regn hændelser. Dette skyldes ud over generelt stigende regnmængder som følge af klimaforandringer, at der er en stigende tendens, blandt partnerne i Regnvandsforum til at søge løsninger, hvor vand i højere grad end i dag, skal håndteres på overfladen. – hvilket også er tilfældet i den skybrudsplan som Københavns kommune er ved at udarbejde i samarbejde med Frederiksberg kommune.

Med initiativet ”Undersøgelse af kvalitet af skybrudsvand i fælles vandområder” forsøger Regnvandsforum at adressere denne problemstilling ved, i fællesskab, at undersøge forskellige

muligheder for at analysere og forbedre kvaliteten af primært overflade vand i forbindelse med skybrud.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i den problematik der er omkring Lyngbyvejen ved Ryparken station, hvor hele den nordlige indfaldsvej til København har været blokeret på grund af ekstremhændelser både i 2010 og 2011. De løsninger der, på nærende tidspunkt, arbejdes med for at håndtere den øgede mængde vand, der under sommerens skybrud har blokeret Lyngbyvejen, kunne være at udlede til nærliggende recipienter – før dette kan gøres, er det dog nødvendigt at lave en evaluering af kvaliteten af det vand som eventuelt kan ledes til recipient - hvilke miljøfremmede stoffer er der tale om, hvilke potentielle bakterier, og giver det anledning til problemer i de anvendte recipienter?

Med udgangspunkt i de resultater, der kom ud af EU projektet 'COHIBA' som Københavns Kommune, Lynettefællesskabet og Københavns Energi deltog i og de resultater, som forventes at komme ud af projektet 'Udvikling af renseteknologi til nyttiggørelse af vejvand', som er en del af Vandpartnerskab Nordhavn, er det projektets målsætning at opsætte stofmodeller for oplandet til Lyngbyvejen. Gennem en samlet analyse af de stoffer der erfaringsmæssigt findes i vejvand, tagvand, spildevand mm. og de potentielle klimatilpasningstiltag (dvs. brug af recipienter opstrøms) vil projektet komme med anbefalinger til løsninger:

- 1) helt konkret ift. problemstillingen omkring Lyngbyvejen.
- 2) et katalog over sammenhængen mellem stofsammensætning og befæstningsgrader, bebyggelse, mm., og potentielle problemstillinger i forhold til kvaliteten af skybrudsvand.

Projektet tænkes udført i samarbejde med DHI, der er i gang med at udvikle software med henblik på beregning af vandkvalitet på overflade vand.

Undersøgelsen forventes blandt andet at bidrage til opfyldelsen af Regnvandsforums målsætning, om øget viden om presserende fælles problemstillinger i forbindelse med kommunal klimatilpasning.

Resultaterne, viden og erfaringer fra undersøgelsen af konkrete recipienter og vandveje, vil bidrage til en øget viden blandt forummets parter om vandkvalitet ved overfalde løsninger og konsekvenserne af dette i forhold til salte og ferske recipienter.

Undersøgelsen vil i første omgang skabe nogle konkrete erfaringer og valid viden om vandkvalitet i udvalgte områder, for senere i fællesskab at udvikle strategier og løsninger der anvender den opnåede viden og erfaring.

Udover de konkrete resultater og udbytte af undersøgelsen, er det hensigten med vandkvalitetsundersøgelsen, at sikre fremdrift og understøtte samarbejde og dialog mellem parterne i Regnvandsforum, gennem konkret aktiviteter og projekter.

Det er vores overbevisning at det er en forudsætning for udvikling og drift af Regnvandsforum at der afsættes midler til gennemførelse af konkrete relevante projekter og aktiviteter, samt at medarbejdere

i de kommuner og forsyninger der deltager i samarbejdet, afsætter tid og ressourcer til konkrete aktiviteter for at udvikle og drive samarbejdet.

For at sikre en høj grad af videndeling, fælles planlægning og erfaringsudveksling er det hensigten at afholde min 2 møder årligt hvor alle forummet parter deltager samt et antal faglige arrangementer med fokus på klimatilpasning i kommunerne. Det er i den forbindelse en prioriteret opgave, at planlægge og afholde møder og arrangementer med særlig relevans for beslutningstagere i forsyningsselskaber og Kommuner i Regnvandsforum. Der er løbende behov for at udvikle og initiere nye aktiviteter og samarbejdsflader mellem de deltagende kommuner. Denne opgave vil i det kommende år skulle prioriteres, så at der sikres konkret projekt – og aktivitets indhold der imødekommer de behov som opstår blandt samarbejdspartnerne i forbindelse med udviklingen af klimatilpasningsarbejdet rundt om, i og imellem de deltagende kommuner. Endvidere fungerer de fælles projekter som et godt afsæt for dialog og videndeling samt sikrer en fremadrettet og positiv sammenhængskraft i Regnvandsforum. Ligeledes søges at udbrede viden og samarbejde ved løbende at udvide deltagerkredsen så at relevante og interesserede kommuner og forsyningsselskaber kan inddrages i Regnvandsforum samarbejdet.